

VESZÉLYEZTETŐ TÉNYEZŐK

A mezőgazdasági területekhez kötődő madárfajokhoz hasonlóan a búbosbankát is elsősorban a nagyüzemi agrárium tájtalakító hatása fenyegeti. A legelőállat-állomány csökkenése, a tanya-világ elnéptelenedése, a beerdősülés miatt csökken a számára kedvező rövid füvű gypes élőhelyek, legelők területe. Vonulása során további veszélyt jelent számára is a Mediterráneumban és Közel-Keleten folyó mértéktelen vadászat.

ÁLLOMÁNYA

Világállománya meghaladja az 5 millió példányt és európai állománya is igen jelentős 1-2 millióra becsült. Hazai fészkelő-állományának nagyságát a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, a Mindennapi Madaraink Monitoringja program (MMM) adatai alapján, 5700-17600 pár közé becsülte (2000-2012). Nagy egyedszáma ellenére állománya elterjedési területének jelentős részén hosszú távon csökkenő trendet mutat.

Fotók: Horváth Tibor, Lóki Csaba • Grafika: Kókay Szabolcs

MIT TEHETÜNK A BÚBOSBANKÁÉRT?

• ODÚTELEPÍTÉSEK

Az odúköltő, de saját odút nem készítő madárfajokhoz hasonlóan a búbosbankák számára is a megfelelő fészkelőhelyek hiánya jelentheti az egyik legnagyobb problémát. Az idős fák számának csökkenésével egyre nagyobb a fajok közötti harc a fészkelőhelyekért.

A megfelelő eszköz a fészkelési probléma mérséklésére a „D” odúk alap („seregély”) változatánál nagyobb belmértetű mesterséges búbosbankaodú (20x20 cm-es alapterület, 40-45 cm-es magasság és 6-8 cm-es röpnylású). A 2015-ös búbosbanka évben célunk a települési búbosbankaodú-telepítés elindítása.

• VONULÁSKUTATÁS

A vonuló madárfajok megőrzésének egyik kulcskérdése, hogy a vonulási útvijukról és a vonulás során tapasztalható veszélyeztető tényezőkről minél pontosabb képet kapjunk. Ennek érdekében az év során kiemelten kezeljük a búbosbanka gyűrzési akciókat és lehetőséget biztosítunk a nagyközönség számára is, hogy ezen akciók keretében bepillantsanak e faj életébe. Nemzetközi munkánk során tovább folytatjuk BirdLife partnereikkel a küzdelmet a vonulási útvijukon folyó lelövések csökkentésére.

• FELMÉRÉSEK

Fontos, hogy a faj állományáról folyamatosan pontos adatokkal rendelkezünk. Ennek érdekében részt vehet a Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) program felméréseiben és a 2014-2017 között zajló Madáratlasz program (MAP) terepi munkálataiban.

• MADÁRBARÁT GAZDÁLKODÁS

A fajt segíthetik a szántóföldi, illetve gyepgazdálkodás során alkalmazott madárbarát módszerek, amelyek biztosítják táplálékbazisának fennmaradását. A parlagterületek, vegyszermentes táblaszegélyek, valamint rovarteleltető bakhátak kialakításával és fenntartásával, illetve általánosságban a vegyszerhasználat kerülésével (ökológiai gazdálkodás) sokat tehetünk a rovarvilág megőrzéséért. Élőhelyi igényeit az állandó legelők, a táji elemek, a magányos fák és a bokorsorok megőrzésével biztosíthatjuk. Ezen intézkedések egy részét az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések is támogatják, így a tudatos madárbarát gazdálkodók elősegíthetik a faj állományának megőrzését.

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

1121 Budapest, Költő u. 21. • 06 1 275 6247
mme@mme.hu • www.mme.hu

Hazánk madárvédelmét támogathatja adományával és adójának 1%-ával!
Bankszámlaszámunk: 11712004-20011215 • Adószámunk: 19001243-2-43

Adhat vonal 1 3 6 0 0 / 4 0

Az MME „A madárbarát Magyarorszáért!”

2015

a búbosbanka

védelmének éve

Csatlakozzon hozzánk!

Magyar Madártani és
Természetvédelmi Egyesület

www.mme.hu

ELTERJEDÉS

Hatalmas elterjedési területe közel 30 millió négyzetkilométer. Eurázsia mérsékelt és mediterrán zónájában Spanyolországtól Kínáig, Dél- és Délkelet-Ázsia egészén, Afrika jelentős részén és az Arab-félszigeten is költ. A faj Európa legtöbb országában fészkel, a legészakibb állományok előfordulása Észtországra és Oroszország Balti-tengeri partvidékére tehető. Magyarországon a zárt erdők kivételével országosan elterjedt.

ÉLŐHELY

Eredeti élőhelyét a fákkal, facsoportokkal tarkított sík és dombvidéki nyílt területek jelentették, de jól alkalmazkodott a legeltetés, földművelés által átalakított kultúrtájhoz, beleértve a tanyasi, falusi és a kertvárosias lakott területeket is. Fák és harkályodúk hiányában szinte bármilyen üregben: kő- és farakásokban, partfalakban, tetőcserepek alatt a tetőszerkezetben, járműroncsokban képes költetni, akár a talajon vagy annak közelében is.

TÁPLÁLKOZÁS

A talajon keresgélve vadászik elsősorban férgékből, rovarokból, rovarlárvákból, kisebb részt apró gerincesekből, gyíkokból és kisorogókból álló táplálékára. Hosszú, hajlott csőre ideális eszköz a mezőgazdasági területek, konyhakertek mezei tücsök és lőtücsök („lótetű”) járatainak szondázására, ezért ez a két természetes rovarfaj előkelő helyet foglal el a zsákmánylistáján.

KÖLTÉS

Fészket nem épít, 5-8 tojását (naponta egyet-egyvet) az esőtől védett üreg aljára rakja. A kotlási időszak általában május első felében kezdődik. Évente általában csak egyszer költ, de a korán érkező párok akár két fészkaljat is nevelhetnek. Annak érdekében, hogy a fiókák közel azonos időben keljenek ki, a tojó, a 18 napig tartó kotlást, az utolsó tojások lerakásakor kezdi. Ezalatt csak rövid időre hagyja el a költőüreget. Vadászni nem kell, mivel a hím folyamatosan hordja számára a táplálékot. A tojások kikelését követő napokban továbbra is a fészkekben marad, melengeti a csupasz fiókákat, átveszi a hím-től a táplálékot és egyesével eteti a fiatalokat. Később, amint a gyorsan cseperedő fészkalj étvágya jelentősen megnő, a tojó is csatlakozik párjához és ketten hordják az élelmet. A fiókák három-négy hetesen válnak röpképesé, szülei az üreg elhagyását követően még néhány napig a szabadban is etetik őket.

VONULÁS

Óriási elterjedési területének mintegy felén állandó. Az európai állomány Portugália és Spanyolország déli régiója kivételével vonuló, a telet Afrika Szaharától délre húzódó területein tölti. Tavasszal az első példányok már márciusban megérkeznek Magyarországra, de a hazatérés egészen április végéig elhúzódik. Az őszi vonulás dandárja augusztus-szeptemberre esik, de egyes - hófoltok között a talajon táplálkozó - példányokkal decemberben és januárban is találkozhatnak a madármegfigyelők, többnyire tanyákon, lakott területeken.